

NOVI GROBOVI

JULIA KUS
Danes zjutraj je nagloma preminila poznana Mrs. Julia Kus, stanujoča na 2003 E. 30 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

VALENTIN MIHELICH
V Madison, O., je v ponedeljek umrl Valentin Mihelich, doma od sv. Gore pri Sodražici. Zapušča dve hčeri, Mrs. Alice Gregorich, ki je svoj čas vodila s svojim možem grocerijo na E. 74 St., in Donald Ave., ter Mrs. Boh na 6127 St. Clair Ave., tri sinove, John, ki vodi trgovino z modnim blagom na E. 74 St., Frank in Joseph v Madison, O., sestro Mrs. Knauš na E. 62 St., ter druge sorodnike. Pogreb se vrši danes v Madison, O.

Zadušnica
V nedeljo zjutraj ob 7. uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida v spomin 20. obletnice smrti Mrs. Jennie Milavec.

Veteranski časnikar Jack Raper umrl

V Pueblo, Colo., je umrl popularni clevelandski časnikar Jack Raper, ki je pisal posebno kolo- no za "Cleveland Press," pod imenom "Most Anything," v kateri je skozi 46 let v satiričnem tonu komentiral o sodobnih dogodkih in javnih osebnosti.

Veteranski časnikar, ki bi bil v kratkem splošni 81. leto, se je umaknil v pokoj pred tremi leti, nakar se je preselil v New Mexico, kjer biva njegov brat, ki je zdravnik. Zadnje dve leti pa je prebil v bolnišnici v Pueblo.

Raper je bil rojen v Chillicothe, Ohio, kjer je njegov oče urejeval mal podeželski list. Časnikarskemu poklicu se je posvetil v zgodnji mladosti in mu ostal zvest do konca. Njegovo truplo je bilo včeraj pripeljano v Cleveland in po položeno k večnemu počitku jutri ob treh popoldne na pokopališču Calvary.

Pomoč za Jugoslavijo odobrena v poslanski zbornici; Feighan napadel Titovo vlado

WASHINGTON, 13. dec.— Poslanska zbornica je danes po dveh dnevih ostrih debat z 225 glasovi proti 142 odobrila administracijski program za pomoč Jugoslaviji v znesku 38 milijonov dolarjev.

Med onimi, ki so glasovali za pomoč, je bil tudi demokratski kongresnik Michael A. Feighan iz Clevelanda, ki pa je pred glasovanjem imel govor, v katerem je ostro napadel sedanjo vlado Jugoslavije in maršala Tita.

Feighan je rekel, da bo glasoval za pomoč Jugoslaviji vsled tega, ker je predsednik Truman izjavil, da je ta akcija potrebna za narodno obrambo Zedinjenih držav, potem pa je rekel, da kongres pri tem ne sme pozabiti značaja jugoslovanske vlade, kateri stoji na čelu premier Tito.

"V tej deželi se danes misli, da je Tito nekaj balkanski Henry Wallace," je rekel Feighan,

Rusija je proti apelu za premirje na Koreji

LAKE SUCCESS, N. Y., 13. decembra—Sovjetska zveza je danes nastopila proti apelu 13 azijskih držav za premirje na Koreji in prišla na dan z obtožbo, da načrt, ki so ga omenjene države predložile Združenim narodom, ni nič drugega kot poizkus, "da bi se rešile kože ameriških in angleških čet, da bi bile po oddihu sposobne za nadaljnji boj proti komunističnim silam."

Kakšno je stališče Sovjetske zveze glede resolucije 13 narodov, po kateri naj bi se imenovala komisija treh članov, ki bi podvzela korake za končanje korejske borbe, je danes prvič postalo jasno, ko je pred političnim odborom Združenih narodov govoril o resoluciji sovjetski delegat Jakob A. Malik. Rekel je: "Na kratko rečeno, edini cilj Zedinjenih držav in Velike Britanije pri tem je, da bi se izdal ukaz za prenehanje streljanja. Drugega jim ni nič mar."

**Amerika in Anglija sta
podprli resolucijo**
Malik je govoril, ko se je politični odbor, v katerem so zastopniki 60 narodov, pripravljali, da glasuje z veliko večino za resolucijo, katero so predložile z odobravanjem Zedinjenih držav in Anglije Indija in dvanaest drugih arabskih in azijskih držav.

Pozneje ima priti v razpravo še ena resolucija istih narodov, ki priporoča sklic mirovne konference, ki naj bi reševala vsa vprašanja Daljnega vzhoda. Priča- kuje se, da bodo Zedinjene države tej resoluciji nasprotovale.

**Gen. Wu odsoten, ko je
govoril Malik**
Da-li je Malik z obsodbo resolucije za premirje na Koreji izrazil tudi mnenje komunistične vlade v Pekingu, ni znano. Ko je govoril, načelnik kitajske komunistične delegacije gen. Wu Hsiu-cuan ni bil prisoten.

"Ameriški intervencionisti so na Koreji doživeli poraz vsled junaške in požrtvovalne borbe korejskega ljudstva in njihovih prijateljev, kitajskih patriotov," je rekel Malik.

"Edini cilj predloga za premirje je, da se ustvari oddih, da bi ameriške in britske čete prišle k sebi od udarcev, ki so jim jih zadale severnokorejske čete in kitajski prostovoljci, ki so jim prišli na pomoč."

**Resnična tarča "šmir
kampanje" je gen. Marshall**
Senator Cain, republikanec iz države Washington je po zaslišanju omenjenih prič izjavil, da je jasno, da je nekdo pod prisego lagal, in da je na mestu, da se stvari pride do dna in krivce prosekutira.

Vtis obstoji, da je "šmir kampanja" proti Mrs. Rosenberg delo notoričnega Geralda K. Smitha, in da je resnična tarča v celi epizodi pravzaprav gen. Marshall, katerega se skuša na indirektn način umazati, ker je priporočal Trumanu, da imenuje Mrs. Rosenberg za pomožno tajnico obrambnega oddelka.

**ARETACIJE RADI GROŽENJ
PROTI MacARTHURJU**
AOMORI, Japonska.—Tukaj sta bila danes aretirana dva japonska rezervna policista, ki sta obtožena, da sta v neki krčmi govorila v grozilnem tonu proti gen. MacArthurju kot poveljniku ameriške okupacijske sile na Japonskem.

**SVETO LETO PODALJŠANO
ZA ENO NADALJNJE LETO**
VATIKAN.—Iz Vatikana se poroča, da bo Sveto leto, ki se je obhajalo skozi 1950 v Rimu, podaljšano skozi 1951 po vsem svetu z izjemo Rima.

PEKOVA ŽENA DOBILA NAGRADO \$25.000 ZA ORANŽNI "CAKE"

NEW YORK.—V narodni tekmi za najboljšo pecivo, ki se je vršila pod pokroviteljstvom korporacije Pillsbury Mills, ki izdeluje vsakovrstne moke, je dobila prvo nagrado v znesku \$25.000 Mrs. Peter Wuebel iz Redwood City, Cal., ki je spekla oranžni "cake".

Mrs. Wuebel je sicer žena peka, ampak "cake" je spekla po navodilih, ki jih je sama sestavila. Poleg nagrade v denarju je dobila tudi vse znane električne pripomočke za uporabo v kuhinji. Ženska je bila rojena v Nemčiji in je prišla v Ameriko pred 37 leti.

Posledna prva nagrada je bila podeljena komaj 17-letni Mrs. Bernard Drouseau iz Rice Lake, Wis., ki se je poročila, ko ji je bilo 15 let in je mati dveh otrok. Ona je spekla "cookies" znane kot "Cherry Winks".

Drugo nagrado v znesku \$10.000 je dobila Mrs. T. L. Green jr. iz Columbusa, Ga., ki je spekla "peanut pie", tretjo v znesku \$4.000 pa Mrs. Robert G. Walker iz Kenosha, Wis., za "rolls".

Nagrade je izročila srečnim zmagovalkam v kontekstu vojudinjske Windsor- ska (žena odstoplega angleškega kralja) na slavnosti, ki se je vršila v hotelu Waldorf-Astoria.

Letne seje

V soboto, 16. decembra se vrši letna seja podr. št. 5 SMZ v dvorani št. 2, Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Na dnevnem redu bodo volitve odbornikov za prihodnje leto in druge važne zadeve. Pričetek seje ob 7. uri zvečer, po seji pa se vrši zabava.

Letna seja društva Washington št. 32 ZSZ se vrši v petek zvečer, 15. decembra ob 7. uri zvečer v Slov. del. domu na Waterloo. Po seji se servira prigrizek in vršila se bo zabava. Članstvo je vabljeno, da se udeleži v polnem številu. Na dnevnem redu bodo volitve uradnikov in druge zadeve.

Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ vabi članstvo na letno sejo v petek, 15. decembra v navadnih prostorih AJC na Recher Ave. Pričetek ob 7:30 uri. Seja je važna, ker bodo volitve odbornikov in druge zadeve za rešiti. Prosi se polnoštevilno udeležbo.

Nocoj, 14. decembra se vrši letna seja društva Waterloo Camp št. 281 WOW v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Pričetek ob 8. uri zvečer. Volilo se bo nove uradnike za prihodnje leto. Prosi se članstvo, da se udeleži v čim večjem številu. Po seji bo nekoliko zabave in prigrizka.

**TRJE OTROCI ZGORELI
V POŽARU NA DOMU**
CINCINNATI, O.—V požaru, katerega je požarna bramba pogasila v 20 minutah, so danes izgubili življenje trije otroci, stari 12, devet in štiri leta, ki so bodisi zgoreli ali pa jih je zadušil plin. Otroci so bili sami doma, ko je nastal ogenj v hiši.

Truman bo najbrže jutri proglasil nujnostno stanje

Domače vesti

Dr. Skur zopet v uradu
Dr. A. Skur sporoča, da je od danes naprej zopet v svojem uradu, kjer ordinira kot običajno.

Bolezen
V Huron Rd. bolnišnici se nahaja John Putrich iz Madison, O., ki bolgha na srčni bolezni. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Filmi v Slov. del. domu
Jutri, v petek zvečer bo Tone Novak kazal zanimive filme, ki jih je posnel na svojem nedavnem obisku stare domovine. Podrobnjši opis krajev in ljudi, katere je Mr. Novak filmal, je že objavil Mr. Vinko Coff. Slike bi se imele kazati na priveditvi dramskega zbora Anton Verovšek, katera pa je bila vsled snežnega zameta prestavljena na poznejši čas, a slike se bo pa kazalo jutri zvečer. Pričetek ob 7:30 uri. Vstopnina bo samo 50c. Filmi so zelo zanimivi in v javnost je vabljena na poset.

Ropi se širijo
Zadnjih par dni so se ropi po trgovinah in na ulicah zelo povečali. Tako je včeraj neki moški z belimi rokavicami zasedel truk veletrgovine, v katerem se je nahajalo 105 paketov za dostavitve kupcem. Voznik truka in njegov pomočnik sta ustavila truk pred hišo na 1580 Ansel Rd. in vzela vsak nekaj paketov, da sta jih oddala v dotični in sosednji hiši. Vračajoč se, je skozi okno opazil voznik Joseph A. Stetley, kako je neznan moški zasedel truk in se odpeljal naprej.

Dva bandita sta nocoj prišla v delikatesno trgovino Mrs. Ann Kus na 3330 W. 105 St., jo pahnila v ozadje trgovine in vzela \$30 iz registra, nato pa pobegnila.

Neki drugi bandit pa se je pošteno uredil, ko je iz nekega avta vzel 54 čevljev, a prodajalec čevljev, kateremu so bili čevlji vzeti, je rekel, da so bili vsi čevlji za desno nogo. Avto se je nahajal pred hišo 3015 Woodland Ave.

Prometna nesreča
V resnem stanju se nahajata v Bay View bolnišnici zakonca Esther in Theodore Schuttentberg, ki sta sinoči dobila težke poškodbe, ko se je njun avto zaletel v neki truk s priprago, kateri se je ustavljal na West Lake Rd. blizu Avalon Dr., v Rocky River, Ohio. Avto zakoncev se je zaletel v truk s tako silo, da je odletel 45 čevljev nazaj.

Padel s truka
James McNabb, star 40 let, 474 E. 143 St., je po nekaj dneh brezposelnosti včeraj dobil delo kot voznik truka pri Consolidated Cartage Co. Včeraj popoldne okrog 3.45 ure je s svojim trukom skušal obrniti na levo na Woodland Ave. in E. 37 St., ko je naenkrat padel s svojega sedeža. Neki mimoidoči motorist je naglo skočil na truk, ki je naprej drvel brez voznika, in ga ustavil. Poklicana policija je voznika McNabb aretirala in obtožila vožnje v pijanosti.

VODITELJI OBEH STRANK STOJE ZA NAČRTI, NA TEMELJU KATERIH SE IZVEDE EKONOMSKA MOBILIZACIJA

WASHINGTON, 13. decembra—Vsa znamenja kažejo, da bo predsednik Truman še pred koncem tedna proglasil nujnostno stanje v svrhu mobilizacije vseh ekonomskih virov dežele.

Tak proglas bi dal predsedniku ogromne nove oblasti, za katere bi pod normalnimi okoliščinami moral iskati poverila v kongresu. Vodilni člani obeh strank so obljubili podpreti akcijo, ako se predsednik odloči za proglas.

**Posvetovanja glede proglaša
z voditelji se nadaljujejo**
Predsednik bi imel med ostalim oblast odrediti oboroženje ameriških trgovskih ladij in prevzeti vse radijske in žične naprave.

Posvetovanja z voditelji v raznih panogah javnega življenja, ki so že več dni v teku, se bodo nadaljevala jutri, ko bodo poklicani v Belo hišo vodilni člani kongresa.

Na konferenci bodo navzoči tudi uradniki raznih agencij za atomsko energijo, in sicer: Gordon Dean od komisije za atomsko energijo; senator McMahon, predsednik odbora za atomsko energijo v senatu; in kongresnik Elston od odbora za atomsko energijo v poslanski zbornici.

Pričuje se, da bo predsednik na tej konferenci posegel v jedru vsebino govora, v katerem bo v petek ob 10.30 zvečer po radiju poročal narodu o obstoječi mednarodni krizi.

**Zvezni sodnik odredil
konec stavke v Chicagu**
CHICAGO, 13. dec.—Zvezni sodnik Campbell je nocoj izdal začasni odlok, s katerim je bilo ukazano železniškemu osebju spajadajočemu k organizaciji Brotherhood of Railroad Trainmen da prenehajo z "divjo stavko", na katero so odšli tekem dneva in da se takoj vrnejo na delo.

Železnice se nahajajo pod tehnično upravo zvezne vlade, ki je bila odrejena, ko je nedavno grozila splošna železniška stavka, ko so pogajanja za novo mezdno lestvico obtičala na mrtvi točki.

**BRAZILIJA OBLJUBILA
PODPRETI ZDR. NARODE**
RIO DE JANEIRO.—Novo izvoljeni predsednik Vargas je danes izjavil, da bo Brazilija v slučaju vojne nudila Združenim narodom vsa materialno in moralno podporo.

**PRODUKCIJA JEKLA V
ANGLIJI NA VISKU**
LONDON.—V novembru je produkcija jekla v Angliji dosegla stopnjo, na kateri bo letna proizvodnja znašala 17.472.000 ton, oziroma najvišjo točko v zgodovini.

Deček si zlomil obe roki
Evanajst let starega dečka Edward G. Gait je nesreča dobro zasledovala v minulem tednu. Ko je šel z svojim očetom Antonom na lov v bližini Medina, Ohio, se je spodtaknil na železniški tračnici, da je padel in si zvilil levo roko v zapestju. Roko je imel v "gibsu," ko se je včeraj šel proti svarilu svoje matere sankati. Zadel je v drevo v bližini svojega doma na 3471 E. 50 St. in si zlomil desno roko. Nahaja se v bolnišnici.

**Pisatelj meni, da
ne bo vojne**
Pred člani Cleveland Engineering Society je govoril pisatelj in časnikar Bruce Thomas, ki je izrazil prepričanje, da sedanja generacija ne bo videla tretje svetovne vojne, da pa se brez dvoma nahajamo v dobi velikih napetosti, vsled česar bo svet morda za dobo prihodnjih sto let živel takorekoč kot "oborožen tabor."

Pisatelj, ki se je pred kratkim vrnil iz daljše ture v Evropi, tekom katere je bil tudi v deželah, ki jih kontrolira Sovjetska zveza, je med ostalim komentiral glede obstoječih visokih davkov. Rekel je:

"Danes gre 13 odstotkov vseh naših davkov za Marshallov plan, kar je sicer veliko, ampak nič preveč z ozirom na velik pomen, ki ga ima Marshallov plan za zaščito miru."

Mati treh otrok izginila
Policija išče Mrs. Ellen Russell Lindeman, staro 33 let, ki je neznankam izginila 4. decembra iz svojega doma v Mentor-on-the-Lake. Mrs. Lindeman je mati treh otrok in njen mož je ponudil \$500 nagrade onemu, ki bi mu lahko podal kake informacije o njej. Nazadnje se jo je videlo, ko je šla peš proti Clevelandu. Nekemu pekovski vozniku je povedala, da namerava iti peš v Chicago.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$9.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 25th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KAKO JE PRIŠLO DO POLOMA NA KOREJI

Kako se je zgodilo, da so čete Združenih narodov šle naravnost v past, katero so jim nastavili kitajski komunisti v Severni Koreji? O tem se že sedaj razglablja v ameriškem tisku in se bo brez dvoma še več v prihodnosti. V koloni, ki jo pišeta Joseph in Stewart Alsop, je bila pred par dnevi podana slika, ki ne utegne biti točna do poslednjega detajla, a v jedru se zdi pravilna. Tam čitamo:

Kadar visoki in odgovorni krogi storijo napake, ki vodijo v polom, je treba najprej dognati, kaj se je v resnici zgodilo, ker le tako je mogoče preprečiti enake napake v bodočnosti. Vsled tega je treba proučiti različne vloge, ki so jih v korejskem polomu igrali predsednik, njegovi civilni svetovalci šefi skupnega štaba in general MacArthur.

Prva naloga je, ugotoviti napako, ki je prinesla polom. To je bila brez dvoma ofenziva, katero je odredil MacArthur pretekli mesec, z zagotovilo, da bodo ameriški fantje za božič že doma. Bilo je neizogibno, da so naše male in razdvojene sile doživele poraz, kakor hitro so naletele na resno opozicijo, dočim bi bile v stanju kitajski armadi zadati poraz, ako bi se bila ameriška sila konsolidirala in zakopala na ozkem korejskem pasu, kjer bi bili prišli do polne veljave tanki, zračna sila in artilerija.

Sklep za ofenzivo je bil napravljen navzlic temu, da so se kitajske edince pojavile na Koreji že v začetku oktobra in povzročile mnogo večjo zaskrbljenost v Washingtonu, kakor pa na glavnem stanju gen. MacArthurja v Tokiju.

Najresnejša svarila so dospela v Washington s strani britske inteligenčne službe. Ampak v Tokiju ni MacArthur niti z ameriško inteligenčno službo hotel imeti nobenega opravka, temveč zanašal se je izključno na svojo lastno inteligenčno službo Kitajci in Rusi so za MacArthurja ustvarili povsem krivo sliko resničnega položaja in ga zvabili v ogromno past.

Ko je MacArthur poslal v Washington načrte za ofenzivo, ki je imela po njegovi izjavi končati korejsko konflikt do božiča, so bili šefi skupnega štaba polni resnih pomislekov, o katerih so poročali v Tokio. Opozorili so MacArthurja, da se nahaja v njegovih rokah skoro vsa obstoječa ameriška vojaških sila; da v slučaju, da se ta sila zaplete v borbo s Kitajci, bi to neizbežno vodilo v katastrofo prvega reda, in ga vprašali, da-li bi ne bilo bolj modro, ako bi se izvršila konsolidacija naših sil na ozkem pasu Koreje, dokler ne bo splošna slika postala bolj jasna.

V odgovor na to opozorilo, je MacArthur takorekto snel klobuk ameriškega poveljnika in si dal na glavno klobuk poveljnika Združenih narodov. Odrnil je, da s svojo načrtano ofenzivo namerava izvršiti le direktive Združenih narodov, potem pa vprašal, da-li se šefi skupnega štaba s temi direktivami morda ne strinjajo.

Kako so na to reagirali šefi skupnega štaba, in kako je problem skušal rešiti predsednik kot vrhovni poveljnik, je razvidno iz enega samega značilnega incidenta. Civilni svetovalci predsednika Trumana so ga nujno opozarjali, da naj o položaju govori z generalom Omar Bradley-em, ki je odprto priznal, da ima iste resne pomisleke, potem pa dodal: "Seveda, jaz ne morem delati MacArthurjevih odločitev." Opozoril je tudi na staro ameriško tradicijo, po kateri se navadno poveljniku na fronti prepušča sklepe glede taktike. MacArthurjevo sklicevanje na direktive s strani Združenih narodov je našlo enak odgovor tudi pri šefih skupnega štaba. Tako se je zgodilo, da je bila napravljena ona velika napaka, kateri je sledil polom.

Na eni strani ni dvoma, da so bili vsi, od predsednika doli, navzlic svoji globoki zaskrbljenosti, pod vplivom MacArthurjevih preteklih briljantnih uspehov. Na drugi strani pa istotako ni nobenega dvoma, da so se nahajali pod vplivom misli, da bi v slučaju, da bi MacArthurjev načrt prepovedali, sledila povodenj poročil iz Tokija, da je administracija, ki je "naklonjena" kitajskim komunistom, namenoma vrgla proč sadove naše korejske zmage.

Dejstvo ostane, da odločitev, ki je bila napravljena, sploh ni bila odločitev taktičnega značaja in da bi kot taka

29. NOVEMBER SVEČANO PRAZNOVAN NA PACIFIČNI OBALI

San Francisco, Cal.—Sedmoletnico Narodnega praznika in najpomembnejšega datuma v zgodovini vseh jugoslovanskih narodov—29. november 1943—je bila skromno, ali zelo svečano praznovana prvič tudi v tem, enem od najoddaljenih mest od naše drage ročne grude.

V okusno urejeni dvorani velikega Mark Hopkins hotela, katero je uprava hotela dala brezplačno na razpolago Generalnemu konzulatu Federativne narodne republike Jugoslavije v svrhu te veličastvene prireditve, se je zbralo okrog 200 oseb, da bi potom Generalnega konzula čestitali Narodni praznik dičnemu rokovodstvu in junakiškim jugoslovanskim narodom. Tu nas je bilo okrog 130 najuglednejših Amerikancev iz San Franciscosa, Oaklanda in okolice ter okrog 70 ameriških Jugoslovancev, predstavnikov skoraj vseh jugoslovanskih-ameriških organizacij iz Californije.

Razen tega je bilo sprejeto nekaj desk čestitk različnih naših organizacij in uglednih ljudi, katerim ni bilo mogoče, da osebno prisostvujejo temu svečanemu prejemu. Prejemu so prisostvovali predstavniki mesta San Franciscosa in Oaklanda, predstavniki vojske in mornarice, ves tukajšnji konzularni kor, mnogi profesorji univerz Stanford, Berkeley, California in Santa Clara, direktorji tukajšnjih bank, predstavniki Trgovinske komore, predstavniki zdravstva, kulturnih in prosvetnih ustanov San Franciscosa in Oaklanda, uredniki in založniki vseh tukajšnjih dnevnih časopisov, radio komentatorji, predstavniki vseh jugoslovanskih organizacij. Bilo je celo nekaj naših predstavnikov, ki so prišli iz Los Angelesa in San Pedra, da uveličajo ta svečani prejem.

Poleg tega je predsednica od International Hospitality Committee iz Oaklanda, Mrs. Ida Colbourn, poslala krasen šop cvetja v jugoslovanskih barvah. Atmosfera je bila več kot prijetna in skoraj vsi prisotni so javno izjavljali zadovoljstvo nad tako odlično prirejenem in uspešnem sprejemom.

Hvaležni smo predstavnikom naših narodov, ki so nam pri tej priložnosti omogočili, da se vpoznamo in iskreno porazgovorimo s tukajšnjimi najuglednejšimi osebnostmi naše nove domovine. To je zopet nov doprinos k zblizanju in k močnejšim prijateljskim vezem med ameriškim in jugoslovanskim narodom, a kar mi od srca pozdravljamo. Četudi je prejem bil napovedan od 5.30 do 7.00 zvečer, še ob devetih je bila dvorana prepolna in v najboljšem razpoloženju.

Ko se je večina ameriških gostov poslovila, smo zaprosili Generalnega konzula, g. Rafo Ivančevića, da nam spregovori par besed v zvezi z 29. novembrom 1943. leta. Generalni konzul, g. Rafo Ivančević, se je prav rad odzval našemu pozivu in ko je s par besedami v angleščini pozdravil vse naše, nam je podal kratek, ali zelo značajan govor v našem materinskem jeziku. Poleg ostalega je rekel:

"Čenjene gospe in gospodje, dragi bratje in sestre!

"V zvezi proslave zgodovinskega dne, 29. novembra 1943—tega velikega Narodnega praznika vseh naših narodov, Macevancev, Črnogorcev, Slovencev,

ne bila smela biti prepuščena poveljniku na bojišču. To je bila važna politična in strateška odločitev, ki nas je postavila prav na rob splošne vojne. Legalno in ustavno so take odločitev posel predsednika in šefov skupnega štaba in dejstvo, da je vojaški poveljnik izvršil napako, jih ne odvezuje njihove odgovornosti.

Srbov in Hrvatov, me zelo veseli, da ste mi dali priložnost, da vam spregovorim par besed.

"V srcu od naci-fašizma zatrite in podsužnjene Evrope, se za časa, ko je druga svetovna vojna bila v polnem jeku—so bili 29. novembra 1943. leta v Jajcu postavljene temelji današnje Jugoslavije. Nikla je nova država, ki je po svoji obliki in sosesčini bila država nove vrste, narodno-demokratska država, revolucionarna tekovina pobožnega naroda.

"Preteklo je sedem let od tega velikega zgodovinskega dne, ko so se najboljši sinovi naših narodov zbrali, da v jeku narodne revolucije ustvarijo temelje novi, res Narodni državi. Onih dni, pa tudi pozneje, je bilo dosti ljudi, tako med prijatelji kot neprijatelji, ki niso razumeli pomembnosti in sočine 29. novembra 1943. leta. Vsi oni, ki niso bili v stanu, da pregledajo karakter in dalekosežnost ter odlok za usodo in bodočnost narodov Jugoslavije. A dogodki, ki so se za tem odvijali, a zlasti teh poslednjih let, potrjujejo, da ti ljudje niti do danes ali niso, ali pa ne žele, da razumeje vse ono, kar se je od prvega dneva ustanika in pokretanja Narodne revolucije pa do današnjega dne zgodilo v naši zemlji.

"V pogojih od hitlerskih in fašističnih hord zaslužene Evrope je to bil edinstven slučaj, ki je z ene strani pričal o revolucionarni smelosti naših rokovodjev, a z druge strani o spoštnosti istih, da v res usodepolnem prelomnem času za vse naše narode Jugoslavije povedejo iste k srečni in boljši bodočnosti. To je bil pot nastrožane borbe, a ne golih izjav, to je bil pot žrtev in napreg za svojo svobodo in svobodo vseh zaslužnih narodov, a ne pasivno pričakovanje, da nekdo 'velik' reši njihovo usodo in da jim prinese svobodo.

"Mučna in trnjeva je bila pot, po kateri se je prebijala naša Narodna revolucija, kakor tudi danes ni niti malo lahka pot, po kateri se razvija socialistična izgradnja v naši zemlji. Od prvega dne osvobodilne vojne pa do danes, naše borbe in zmage je spremljala še druga borba, (Dalje na 4. strani)

Nečak opisuje težko življenje med drugo svetovno vojno

Berwyn, Ill.—Tukaj vam pošiljava naročnino za eno leto in vam voščiva vesele božične praznike in srečno novo leto.

Obenem vam pošiljava pismo bratove hčere sina, ki piše, kako življenje so imeli, ko so jim vzeli očeta, mater in brata.—Joe in Jennie Lovšin.

Pismo se v izčrpnih glasi:

"Prvič v mojem življenju vam pišem in to od vojakov. Bil sem pri teti Metki, ko sem prišel po slovo, predno sem šel k vojakom, pa mi je pravila, da je ena naša teta tam v tujini, oziroma v Zedinjenih državah. Meni je žal, da nisem prej vedel za vas, da bi vam kaj pisal, kako živimo mi otroci, ki smo ostali sami brez ata in mame. Vam bom vse natančno opisal, kako je bilo takrat, ko sta ata in mama ter brat Slavko morali umreti.

"Naš v družini je bilo sedem, težko je bilo za življenje. Že pred vojno smo bili večkrat lačni kakor siti, kaj še med vojno. Bili smo ravno na obmejnem pasu. Stanovali smo v Stožičah pri Ljubljani za Savo. Sava je me-

jila med Nemčijo in Italijo. Stalno so hodile patrole, enkrat Nemci, enkrat Italijani, ponoči pa partizani, to je bila naša vojska. Stiske so nastajale zmeraj hujše, bližalo se je tisto težko leto 1942. Vsaki mesec je bilo slabše. Kruh smo imeli že tak, da ga je zdravnik prepovedal.

"Bilo je 22. avgusta 1942, ko so ponoči ob 11. uri prišli trije moški z maskiranimi obrazi, za spoznati jih sploh ni bilo. Dva sta takoj stopila v hišo ter nastavila na ata z pištolami. Ata je moral držati roke kvišku, potem pa so prišli še trije notri, ki so vse boljše stvari pokradli, saj dosti itak ni bilo, ali nekaj pa le. Niti 10 minut se niso za držali, pa so morali vsi trije z njimi. To je bilo nekaj strašnega. Ata in mama sta morala skoraj napol naga in bosa oditi, Slavko je pa ležal pri meni. Bil je star takrat 16 let. Vprašal ga je eden, koliko je star, on je povedal, pa je moral že hitro vstati in iti z njimi. Kam so jih vlekli, jaz ne morem niti malo misliti. Okoli 15. uri sem pa slišal, ko je dvakrat počilo z pištolom, ravno takrat so morali najbrže umreti, saj nisem nikdar več od njih slišal.

"Draga teta, mene je kar zbolelo takrat, ko je počilo. Saj drugega si ne morem predstavljati, kakor da so jih takrat postrelili. Mi trije smo ostali sami doma. To smo: jaz sem Marjan, potem sestra Danica in najmlajši brat Janez. Bil je star komaj tri leta. Ponoči okoli treh zjutraj se je prebudil in klical mamo, da naj ga bi dala nastran. Kaj je pomagalo, ko pa mama že več živa ni bila. Jaz ga nisem mogel potolažiti. Jaz sem bil star takrat 12 let, Danica pa 10 in Janez tri leta. Jaz sem moral prevzeti celo stvar, ker sem bil najstarejši. Nisem se mogel tako spomniti, kaj bi naredil. Draga teta, jaz sem se kar tako iznajdel, ker mislim, da je meni dal Bog še najboljšo pamet, najlažje se učim, zato mislim, da bom študiral, ko pridem od vojakov.

"Danica je tudi naredila malo maturo, sedaj pa zopet je na knjigovodskem tečaju. Samo Janez je pa bolj bolan in tudi mislim, da ne bo nikdar več ozdravel. Tudi v šoli nikamor ne pride, sedaj hodi v četrti razred. Meni se zdi, da je od vojnega časa vse tako. Doma, ko je bila še mama živa, je bil on tako rdeč, debel in zdrav.

"Pa nadaljujem naprej kako je bilo potem. Teta, mi smo bili en teden samo še doma, potem sem pa začel premišljevat. Hrane je zmanjkalo, Janez je bil le tri leta star, pa je moral vsak dan stradati z nemonj in Danico vedel, dokler nisimo prišli k teti Metki v Mengeš. Jaz sem ušel enkrat čez mejo, preplaval Savo. Čez sem prišel pod žičnimi ovirami ter žez minirano polje, ki so bile mina pri mini in izgledale so kot male palčke, če bi se v tisto zadeli, bi mina eksplodirala ter bi šel jaz z njo vred v zrak. Takrat sem srečno prišel čez ograjo. Seveda sem jo takoj mahnil k stari mami, to je menda žena od Vašega brata ali mojega starega očeta.

"Draga teta, jaz sem jih lepo prosil, če bi nas vzeli za nekaj časa, saj bi šel jaz delat, pa vse bi preživel. Stara mama in stric Ivan so me odvrnili nazaj domov. In sem seveda šel vse ušel nazaj domov. Sploh nisem več vedel, kaj bi naredil. Zopet sem prišel čez mejo. Nam ni bilo več za ostati doma. Prišel sem še kar srečno čez mejo zopet domov k Danici in Janezu. Zvečer smo pa šli kmalu spat, da smo se malo odpohili. Celo noč nisem nič zaspal, ker sem imel preveč skrbi. Zjutraj smo pa kmalu vstali; se še dobro spominjam ob 5. uri je bilo, megle, da se ni videlo niti dva metra pred seboj. To je bila edina sreča, da sem si jaz ogledal preje-

teren. Sava je bila pri nas precej široka, Janeza sem vzel na rame in sem plaval z njim. Srečno sem preplaval z njim vred. Potem sem šel pa še po Danico in po obleko. Morate si misliti, koliko smo prestali.

"No, od Save je pa še kakšnih 200 metrov do žične meje in miniranega polja, do tam je bilo samo grmovje. Zopet sem moral lezti čez bodočo žico in čez mine. Jtaneza sem kar počasi potiskal naprej pod bodočo žico, potem sva šla še midva z Danico. No, ta prehod je bil še kar posrečen. Dež nas je pa močil skozi do Mengša. Ko tam nisem vedel, kam bi šli, mokri do kože. Mislili smo spati pri nekem kozolcu. Potem sem se pa spomnil, da je tetka Metka tudi v Mengešu. Šli smo k njej ter jo vprašali, če bi nas sprejela in živela. Sprejela nas je in preživljala z njenimi in njenega moža žulji. Nikdar nisimo bili lačni pri njih, gledala nas je kakor njene otroke. No potem smo se pa počasi razkropili po vseh krajih.

"Jaz sem se šel kmalu učiti za elektricarja leta 1945, ravno ko se je končala druga svetovna vojna. Leta 1947 sem se pa že izučil. Danica pa že tudi zasluži sama sedaj je zopet v šoli. Janeza bom pa jaz vzel k sebi, ko pridem enkrat od vojakov; dve leti imam še za odslužiti.

"No, za enkrat bom moral končati. Saj bi lahko napisal še pet takih pisem, pa ne vem, če se vam bo ljubilo brati tako dolgo pismo. Sedaj, jaz imam pri vseh kakih tudi nekaj časa, tisti čas pa jaz dobro izkoristim. Začel sem delati neki načrt za en motorčički čisto po svoje. Ti načrti so precej specialni za risati, to je tehnično risanje, manjka mi pa risalni pribor. Draga teta, če mi ne boste zamerili, bi Vas prosil, če se pri Vas dobi. Jaz bi vam poslal kaj drugega ali pa bi poskusil dobiti dolarje.

"Teta, zmanjkalo mi je papirja, moram pa kar na takega nadaljevati. Teta, za kar sem Vas prosil, to je risalni pribor, če vam je mogoče poslati ga. Notri so neka šestila (cerkeljenci) za uširoiti itd. Teta, saj ne bi maral zastojni. Saj se bodo razmere še bolj uredile, pa bom poravnali. Prosim Vas lepo, če mi boste odplosali.

"Prav lepo in prisrčno Vas. Vašega možička ter ostale pozdravljam
Marjan."

Prijazno vabilo na veselico

Cleveland, Ohio—Tem potom prav prijazno vabim cenjeno občinstvo na veliko veselico, ki jo priredi društvo Waterloo Camp, št. 281 WOW v nedeljo 17. decembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vstopnina bo samo 75 centov in pričela se bo ob osmih zvečer. Godba bo ena najboljših—namreč Pete Sokach orkestra.

Pripravljalni odbor bo skrbel, da bo vsega dovolj. Fina okrepčila bodo pripravljena in naše kuharice ter natakarij vam bodo prav prijazno postregli in v vaše popolno zadovoljstvo.

Naj omenim, da je društvo last nas vseh članov, torej nas tudi vse veže dolžnost, da se udeležimo veselice in podpremo društveno blagajno. Vljudno vabimo pripravljali odbor vse člane in prijatelje društva na poset, da se skupaj poveselimo par ur v veseli družbi. Kdor je že kdaj posetil naše zabave, ta ve, kaj vse znamo pripraviti, tako bo tudi sedaj po stari navadi vse najboljše.

Na svidenje v nedeljo zvečer 17. decembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
V. Godina.

Novice iz Jutrovega

Cleveland, Ohio—Članstvo društva Tabor, št. 139 SNPJ je vabljeno, da se udeleži letne seje,

ki se vrši v nedeljo 17. decembra ob 10. uri dopoldne v navadnih prostorih. To je letna seja in vsak bi se moral za to sejo zanimati, kajti to so naši interesi. Pozabite na tisti izgovor, ki je običajen, namreč saj bodo opravili brez mene. Vsi imamo enake pravice. Odbor moramo izvoliti za leto 1952 in več važnih stvari imamo za rešiti, kot vam je znano iz prejšnjih let.

Torej, da bomo vsi na mestu ob 10. uri dopoldne!

Ravno isti dan popoldne se bo vršila seja delničarjev Slovenske delavske dvorane na Prince Ave. To bo tudi letna seja. Pričetek ob 2. uri. Vsi delničarji ste prošeni, da se te seje udeležite, da zastopate svoje delnice. Po seji bo pa nekaj za použiti v spodnjih prostorih. Da bomo gotovo tudi vsi na tej seji, ker to je tudi naša lastna dolžnost.

S pozdravom,
Anton Vatovec.

Bazar krožka št. 2 P. S.

Cleveland, O.—Naša javnost je bila že obveščena, da se za soboto 13. januarja pripravlja v SND na St. Clair Ave., velik bazar ali sejem z bogato izbero raznoličnega ženskega ročnega dela pod okriljem krožka št. 2 Prog. Slovenk. Ker bo te vrste priredba edinstvena med nami v tekoči sezoni, je povsem na mestu, da se opetovano opozori našo javnost na ugodno priliko nabaviti si krasna ročna dela. Tu vam bo na razpolago pisana izbira trpežnih hišnih potrebščin, ki jih ustvarja marljiva ženska roka, ki z potrpežljivostjo po ure in ure veže in ubada z različnimi iglami ter s čudodelnimi vozli pričara prekrasne vzorce, umetniške dovršenosti na prte in prtiče, prevleke za blazine, brisače, skafre, robčke, pregrinjale, preproge itd. Taká ročna dela se podajo vsakemu domu in gostore mnogo bolj privlačnega.

Ta velik bazar bo še bolj zanimiv, ker se je prelo mnogo prekrasnih vezenin prvovrstnega izdelka iz stare domovine, ki bodo dana na razpolago našim posetnikom. S svojimi deli bo zastopana tudi naša znanca Gusti Franceskinova iz Wisconsin, ej, pa tudi med našimi St. Clairčankami bi bilo težko doletiti prvenstvo, ker so vse od kraja na moč spretni in iznajdljive in vsak njih izdelek je vreden poklona.

Poleg ročnega dela, ki bo sicer predstavljalo glavno atrakcijo, bodo vabili k sebi tudi drugi oddelki kot "cvetlični parlor" z rastočimi in umetnimi rožami in nadaljna zapeljiva točka na našem sejmju bo "slašičarna" s svojo sladko robo. Tudi tu se bo treba ustaviti! Well, v kuhinji bo naša Urška kraljevala in s svojo čarobno žlico ustrezala vsem željam obiskovalcev, v točilnici bo pa Helena žvenketala z kozarci polnimi peneče in iskreče se kapljice.

Zato pa članice krožka št. 2 Prog. Slovenk prijazno vabijo široko javnost, da pride v soboto 13. januarja v Slov. nar. dom na ogled našega bazara. Pridite tudi, fantje in možje, ker naše izkušene prodajalke vam bodo pomagale izbrati darilo za vašo izvoljenko po vaši želji in okusu in z garancijo za obojestransko zadovoljstvo. Pričetek ob 2. uri popoldne.

Josephine Petrič, članica.

UDOVICA

POVEST IZ 18. STOLETJA

Napisal: I. E. Tomić

Poslovenil: Štefan Klavs

(Nadaljevanje)

Mestna gosposka je darovala vojski na svoj račun več velikih veder starega vina, da se žnjim okrepi, ojunaci, idoč na krvavo delo. S polnimi vrči v roki med vojaki so uglednejši meščani nazdravljali gospodu vicebanu, njegovim gospodom častnikom in njihovi plemiški vojski, ki zatre te proklete uporne kmečke pse, ki ne poznajo ne Boga, ne oblasti.

Stanovski vojaki so z veseljem sprejeli te zdravice, potepejo krepko iz velikih vrčev in zaklinjaje se, da se njihove sablje napoje kmečke krvi tako, kakor se oni sedaj kmečkega vina.

Cudo! Ti vojaki, ki jih je pozval viceban pod svojo zastavo, in oni ubogi kmetje, na katere so se dvignili stanovi z vojsko, so bili po rodu in po poklicu ter povsem—eno in isto. Ti so, kakor oni uporni kmetje, orali, kopali, mučili se na svojih posestvih, stradali ter umirali; eni so se rodili kakor plemiči in svobodni kmetje, a drugi kakor sužnji gospe, in to je sedaj razlika, ki jih ločuje.

Pred večerom ob zatonu solnca je poslal viceban gospoda Nikolaja Škrleca v tabor plemiške vojske s poveljem, da naj bo vojska takoj pripravljena.

Ob tej zapovedi je nastal silen hrup in gibanje v taboru. Bobni so udarjali, trobente so

glasile na vse strani. V mestu in še celo na paktol je bilo možno čuti, da vojska odhaja; in sedaj je vse hitelo k taboru, da vidi odhod stanovske vojske.

Plemiči in gospoda, nekateri peš, drugi na konjih, meščani in radovedne njihove boljše polovice, duhovniki, dijaki, učenci, otroci brez števila,—vse to se je zbralo okrog tabora, kjer so stale čete v vrstah.

Konjeniki so že sedeli na svojih konjih, da prvi odjezdijo proti Božjakovini. Viceban jim je dal za vodjo Kristofa Damjaniča, ki je po dolgem času zopet oblekel že ponošeno prejšnjo uniformo, sicer malo tesno, ali vendar se je krasno prilagala njegovemu podnemu, a vitkemu telesu. Pod velikim kalpakom z belo perjanico so sijale energično njegove velike modre oči, in blagi njegov obraz je dobil ves drug izraz: hladen in resen, kakoršen mora biti poveljnik, ki se mu mora pokoravati vsakdo ter ubogati njegovo besedo.

Tudi Gita je prišla s hčerka-ma, da vidi odhod vojske, a največ pa, da vidi svojega zaročenca ter mu še enkrat stisne roko.

Damjanič je, opazivši jo med gledalci, izpodbodel konja ter stekel do nje, kjer jo je pozdravil po vojaško.

"Mi odrinemo takoj!" je rekel Damjanič. "Jaz grem kakor

predstraža s svojimi konjeniki."

"Cuvajte se, rotim vas!" je prosila Gita.

"Mislim bom vedno na vas," je odgovoril Damjanič.

Jelena in Magdalena sta pozorno gledali junaško podobo častnikovo, posebno Jelena, ki ga je motrila za čudo zrelih, pametnim pogledom.

Gospe, ki so stale v Gitini bližini, so si pričele šepetati ter se pomenljivo spogledovati. Gotovo so že izrekle sodbo o Damjaniču in Giti, za katero pa sedaj še ne maramo vedeti.

Ni dolgo trajalo, kar so začeli bobni močno biti. Viceban je prihajal s svojim spremstvom, jahajoč ognjevito kobilo. Na to je bilo čuti klice častnikov in urejevanje čet.

Damjanič se je sklonil s konja ter nudi roko Giti v slovo, na to pa je, potegnivši sabljo iz nožnice, odjahal skokoma vicebanu nasproti. Viceban mu je rekel nekaj besedi, Damjanič je hitro obrnil svojega konja ter se vrnil k svojim konjenikom, ki so že kakor prikovanji sedeli na svojih konjih ter čakali na povelje za odhod.

Na glasno komando Damjaničevo je krenil oddelek sto konjenikov kakor prednja straža proti Božjakovini. Ljudstvo in vojaki so zaklicali gromovito: Vivat! Usodni trenutek je prišel. Stanovska vojska je krenila proti upornim kmetom, in gotovo se bodo v kratkem času pokorile kmečke butice.

Takoj nato je krenila na pot tudi ostala vojska, pešci in konjeniki. Na čelu je jahal sam viceban s svojim spremstvom. Sedel je nekam zadovoljno na svoji ognjeni kobili in vsak hip je po vojaško odzdravljaj množici, ki mu je navdušeno klicala: "Vivat vicebanus!"

Četa konjenikov je zaključila dolgo vrsto vojske, katero je spremljal velik del meščanstva in

plemstva na konjih dobro urohoda iz Zagreba. V svobodnem mestu sta zopet nastala mir in tihota. Čeprav je krenil viceban proti kmetom, vendar je trebalo biti opreznim, pa so ravno tako še naprej stražili meščani ob mestnih vratih, na stolpih ter na zidovju pri ogromnih starih topovih, v katere je še največ zaupalo neuko ljudstvo.

Z žalostjo v srcu se je vrnila Gita domov. Vse je bilo tako pusto in žalostno, da jej je skoro vsak hip sililo na jok. Pri večerji ni mogla ničesar okusiti; šla je v svojo sobo, se naslonila na okno, pa opazovala zamišljeno sijajno mesečino.

Medtem sta ujeni hčerki odšli k počitku, pa tudi deklici nista mogli zaspati, čeprav je bila Jelena ugasnila luč. Čulo se je, kako sta se nemirno obračala po postelji.

"Magdalena," se je glasila naenkrat Jelena.

"Kaj je?" se je odzvala mala, ki je komaj čakala, da bi mogla s kom klepetati.

"Ne bodi tako glasna," jo je opomnila Jelena. "Nekaj ti hočem povedati, česar ne smeš pripovedovati nikomur."

"Ne bom, kar povej!"

"Damjanič je zelo lep človek!"

"Hm! Tudi mami ugaja!" je pristavila Magdalena zvit.

"Misliš?"

"Saj vidiš, kako je žalostna, ko je odšel!"

"Čuj, Magdalena! Tudi meni ugaja!"

"Meni pa ne! Izgleda kakor kak pajac v oni rdeči obleki," je rekla Magdalena ter se obrnila k steni.

Jelena je obmolknila in še dolgo časa ni mogla zaspati, vedno misleč na moža, ki jej je najboljši ugaljal izmed vseh možkih.

VII.

Stanovska vojska je prišla

kasno v noč v Božjakovino. Viceban je oprezno vodil vojsko ter je med potjo vedno izpraševal o gibanju upornikov. Povedali so mu, da se kmetje v veliki moči bližajo Božjakovini, kjer se nameravajo združiti z Radovičevo četo, ki je plenila okoli Bisaga, a nato iti na sam Zagreb. Dotlej je imel viceban časa, da je s hitrostjo spravil vojsko po konci in si zagotovil pomoč banovih polkov. Da ne bi bil storil tega, bi bili kmetje združeni z Vlaha, zavzeli Zagreb in hudo bi se godilo meščanom svobodnega mesta, ker so vedno držali s plemiči. Ko je viceban dospel v Božjakovino, je dal odpreti poslopja grofa Draškoviča, ki so bila prazna, ker so njihovi gospodarji pobegnili v Zagreb v najhujši naglici.

Stari oskrbnik je veselo pozdravil vicebana, ki je iskal prenočišča v grofovem gradu.

"Kje je podžupan Petkovič?" je vprašal viceban oskrbnika.

"Mislim sem, da ga dobim tu."

"Bil je tu, ali večeraj je krenil s svojimi ljudmi dalje, da poišče kmete," je odgovoril oskrbnik.

"In kje so kmetje, kam je krenil podžupan?" je vprašal viceban jezno.

"Ne vem, vaša milost," je odgovoril oskrbnik, ki ni vedel, zakaj se viceban jezi. "Zdi se mi, da je krenil v Stančić, na posestvo gospoda Matlekoviča, kamor nameravajo kmetje."

Viceban je izustil potihem grdo kletev.

"Hej, Krčelič, domine Krčelič!" je zaklical viceban, iskaje z očmi okoli sebe.

Pred vicebana je stopil mlad advokat v častniški obleki konjenikov.

"Zapoveduje vaša milost?"

"Vzemite seboj petdeset konjenikov in poiščite mi podžupana Petkoviča. Pravijo, da je v Stančiću, na posestvu kapetana Matlekoviča. Recite mu, da mora takoj priti semkaj. Če ne bo hotel, rabite silo! Ali ste me dobro razumeli?"

"Da, vaša milost!" je odgovoril Krčelič ter se oddaljil, da takoj izpolni vicebanovo povelje.

Medtem se je vojska porazdelila po hišah in po poslopjih, večina je pa leglo pod šotore, okrog katerih so goreli stražni ognji.

V gradu so poseli gospodje častniki, z vicebanom na čelu, k bogati naročeni večerji, pri kateri so se zelo dobro zabavali. Grofov oskrbnik je dobil že

prejšnji dan naročilo, da pridejo čez noč častniki stanovske vojske z gospodom vicebanom, pa se je pobrigal za dobro večerjo, kar ravno ni bilo lahka stvar, ker je bilo odnešeno iz grada vse, kar je bilo za živč; pušeno je bilo samo toliko, da je mogel oskrbnik živeti s svojo družino.

Še predno so častniki poseli k mizi, je izvlekel viceban iz naprsnega žepa polo in je, zroč vanjo, spregovoril zbranim plemičem:

"Vsaka vojska mora imeti svoje poveljnike, pa tudi naša vojska ne more biti brez njih. Zato imenujem kakor vodje vse vojske in postavljam naši vojski te-le poveljnike: gospoda podžupana Josipa Rafaja podpolkovnikom pehote, gospoda asesora judicijarne tabule Jurja Jelačića podpolkovnikom konjenice, gospoda beležnika iste tabule Nikolaja Škrleca svojim adjutantom, a gospoda Petra Špišiča vojnim avditorjem."

Razven teh je še viceban imenoval kakih deset kapitanov in ravno toliko nižjih častnikov.

(Dalje prhodnjč)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co's Basement

Božični festival dobrih nakupov

TRGOVINA ODPRTA OD 10. ZJ. DO 9. ZV.

Moške pristne
BEACON HALJE

8.95

Moške fine tople Beacon halje v popularnih barvah maroon ali plave. Dobro narejene v majhni, srednji, veliki in ekstra veliki meri.

Moške Rayon
Jacquard HALJE

12.95

Moške rayon jacquard halje s popolno podlogo v večji izberi različnih vzorcev v maroon in plavi barvi. Mere majhne, srednje in velike.

Poštna in telefonska naročila sprejeta—
Pokličite CHerry 1-3000

Basement oddelek z možko opravo

Moške "Niagara," rayon quilted, z kožuhastim ovratnikom

SUR-SUKNJE

● Maroon
● Rjave
● Plave

19.95

Mere 36 do 46

Gladke satinaste Sur-suknje z lepo prešito podlogo, 100% volnena. Pletena zapestja znotraj, dvojni zipper, premestljiv zipper—to samo nekatere izrednosti te tople suknje.

Mandelnovne predbožične posebnosti

v MANDEL'S SHOE STORE

BOSTE DOBILI NAJBOLJ POPOLNO IZBERO

HIŠNIH COPAT ZA VSAKEGA ČLANA V DRUŽINI

COPATI NAPRAVIJO IDEALNO DARILO OB BOŽIČU

Ne čakajte do zadnje minute, ker imamo popolno zalogo vseh mer in barv ter stilov.

 ŽENSKI SHEARLINGS 1.98 in več	 ŽENSKI COPATI (KANADSKI) Vrhnji rob iz kožuhovine 2.45 in več	 ŽENSKI COPATI IZ SATENA 1.39 in več	 OTROŠKI FELT COPATI 1.39 in več
 MOŠKI ROMEOS 3.98	 MOŠKI COPATI z volneno podlogo 3.98		

MANDEL'S SHOE STORE

6125 ST. CLAIR AVE.

Dvoja vrata od North American banke

29. NOVEMBER SVEČANO PRAZNOVAN NA PACIFIČNI OBALI

(Nadaljevanje z 2. strani)

borba da se izve in pregleda resnica od onega, kar se dogaja v zemlji.

"Kakor je za časa vojne bilo potrebno, da se s krvjo uporno dokazuje, kdo vodi osvobodilno vojni, tako tudi naes, znali smo se v situaciji, da se zopet borimo za resnico o naši zemlji in da prepričujemo svet, da so naši narodi taki kot so, a ne kot jih drugi rišejo. Ta borba za resnico je postala sestavni del naše Narodne revolucije in naših življenj, postala je stavni del naše socialne izgradnje. Kakor je znano, resnica se more prikriti in le začasno falsificirati, ali resnica ostane resnica in ona mora zmagati. Tako je bilo z našo borbo za narodno revolucijo, tako bo tudi s socialno izgradnjo v naši zemlji.

"Slavna je zgodovina vseh naših narodov, ali 29. november 1943 je najpomembnejši datum v tej zgodovini. Odločbe napravljene v Jajcu—spremenitev Antifašistične vojne narodov Jugoslavije v vrhovno zakonodajno telo nove Narodno-demokratske Jugoslavije, obrazovanje Nacionalnega komiteja osvobodjenih Jugoslavije, kakor tudi Narodne vlade, federativno urejenje države, dogotovitev izgradnje sistema oblasti Narodno-osvobodilnega odbora—so dokazovali, da je Narodna revolucija odnesla odločno, četudi takrat še ne končno zmago.

"To je pomenilo, da je oblast v naši zemlji prešla v roke naroda in da se vstvarja Narodno-demokratska država. Borba, ki ji so jo vodili naši narodi do 29. novembra 1943. leta, kakor tudi po tem zgodovinskem dnevu, se navadno deli v nekaj period, ali cela ta borba vse do danes je ena edinstvena celina, je pravzaprav borba trudenih mas naše zemlje za novo, pravičnejše društveno urejenje, borba novega proti preživelega starega sistema, borba za novo, srečnejšo in boljše družabno razporedbo.

"S tem so narodi Jugoslavije odkrili novo stran v svoji zgodovini. Oni so zasnovali svojo vzajemno državo na temelju bratske enakopravnosti vseh njihovih narodnosti, v kateri je volja in interes trudenih mas vrhovni zakon. Tako se je na ruševinah bivše polukolonijalne Jugoslavije rodila v plamenu osvobodilne vojne in revolucije—Federativna narodna republika Jugoslavija.

"Skončal bil, naglasivši, da je naš pot z našimi prošlavljenimi rokovođstvom in našimi narodi, na čelu z drugim Titom: do še večjih zmag! Radi tega, sedmoletnico, 29. november 1943—so pričakali naši delavni ljudje kakor v domovini, tako po celem svetu čvrsto odločeni, da se borijo na čelu z ljubljenim Titom za končno zmago socializma v Jugoslaviji, za svobodo in neodvisnost naše drage zemlje.

"Naj živi 29. november, praznik naše pobeđonosne Narodne revolucije! Naj živi in cvete naša socialistična domovina Federativna narodna republika Jugoslavija, na čelu z drugim Titom!"

Njegov govor je bil čisto prekinjen z močnim ploskanjem in odobravanjem, a na kraju smo mu vsi bratsko čestitali in stiskali roko, s čemur smo izraževali solidarnost z junaško in pravično borbo vseh naših narodov.

S tega svečanega prejema je bil poslan telegram v imenu predstavnikov vseh naših organizacij iz San Franciscu in Oaklanda ter okolice, sledeče vsebine:

"Predsedniku vlade FNRJ maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu, Beograd:

"Zbrani na svečani proslavi zgodovinskega 29. novembra z oseboj Generalnega konzulata FNRJ v San Franciscu pošiljam Vam, a potom Vas tudi vsem našim narodom iskrene čestitke. Občudujoč Vašo odbrano resnico in časti in interesov narodov Jugoslavije in blagajoč se z Vašo uporno borbo na odbrani principov enakopravnosti narodov izjavljamo tudi ob tej priliki občutke naše patriotske vdanosti.

"Predstavniki Jugoslovanskih Izseljencev iz San Franciscu, Oaklanda in okolice."

Po tem svečanem prejemu osebje Generalnega konzulata in predstavniki raznih jugoslovanskih organizacij so se podali na domačo veselico v dvorani Jugoslovanskega Sokola. Bilo je divno videti zbrane predstavnike tukajšnjih Srbov, Crnogorcev, Slovencev in Hrvatov (Mace-

donev tukaj kot organizacije ni.) Plesalo se je in popevalo divne pesmi naše drage stare domovine do pozno v noč.

Ta dan nam bo ostal v trajnem spominu. Frank Kucan.

Lov na ponarejevalce denarja

V Zedinjenih državah so tajni vladni agenti neprestano na lovu za ponarejevalci denarja in so že marsikatero lopova spravili za omrežje. Kljub temu pa se še vedno od časa do časa pojavijo ponarejeni bankovci v enem ali drugem okrožju. Boj med postavo in ponarejevalci traja torej naprej. Istočasno pa so zdaj tu, zdaj tam oškodovani poštenti ljudje, ki dobijo od nepoštenjakov falsifikate mestu pravega denarja. Zato ni nikoli preveč previdnosti pri denarnih transakcijah, posebno, kadar imamo opraviti z neznanimi ljudmi.

Se primeroma večje nepravilice pa imajo s ponarejenim denarjem v Evropi. Tam pridejo v glavnem v poštev ponarejeni ameriški in britiški bankovci.

Tajni agentje zakladniškega departamenta Zedinjenih držav, Britanije, Francije in drugih držav krožijo po Evropi in so dosedaj že zalotili in spravili v ječe stotine ljudi, pripadajočih ponarejevalskim skupinam, ki so glavni krivci, se zdi, dosedaj še niso zalotili. Ponarejen ameriški in britiški denar še vedno kroži po Evropi.

Razne ugotovitve kažejo, da segajo začetki te velike ponarejevalske lopovščine nazaj do Hitlerja. Leta 1940, ko so Nemci zasedli Norveško, so polovili vse tamkajšnje žide in jih poslali v koncentracijska taborišča v Nemčiji. Med njimi je bil tudi engraver Mortiz Nachtern, ki so ga leta 1943 prideliili posebni skupini engraverjev in slikarjev v taborišču Sachsenhausen, ki so morali izdelovati plošče in ponarejene ameriške in britiške bankovce. Po porazu Nemčije je Nachternu uspelo pobežniti, toda ponarejene bankovce in opremo so naciji pravočasno odpeljali.

Leta 1943 je bila Nemčija v resni ekonomski krizi, ker ni

mogla dobivati več dovolj surovin in produktov iz tako zvanih nevtralnih dežel, kot iz Švice, Španije, Švedske, Turčije in drugih. Prodajalci so zahtevali zlato ali pa dobre ameriške ali britiške bankovce. Hitler se je torej odločil, da začne izdelovati ameriške in britiške bankovce doma. Upravo te lopovščine je izročil Heinrich Himmlerju, ki je iz vseh zasedenih dežel zbral izvežbane engraverje, tiskarje in slikarje, ki so morali v posebnem oddelku koncentracijskega taborišča izdelovati ponarejen denar. Kdor se je protivil, je bil likvidiran. Do konca leta 1943 so naciji spravili v promet milijone ponarejenih ameriških, canadskih in angleških bankovcev. Ponaredbes so bile tako dobre, da so jih inozemski prodajalci sprejemali za pristen denar.

Po porazu Nemčije so zavezniški naški velike zaloge ponarejenega denarja v Freisingu v Nemčiji; pozneje so na dnu jezera blizu Ischla v Avstriji našli nadaljne zaloge ponarejenih bankovcev v kovinskih zabojih. Več kot sto milijonov takih bankovcev so odkrili trgovci in bankirji v Turčiji, Španiji, Švedski

in Švici; obesili so jim jih seveda naciji.

Stroj in druge opreme za izdelovanje falsifikatov mednarodni agenti še niso našli. Mogoče je, da so naciji ob priliki poloma to opremo uničili; mogoče pa je tudi, da jo še danes rabi neka skupina ponarejevalcev v Nemčiji ali kje drugje. Ponarejeni ameriški in britiški bankovci, ki zdaj krožijo po Evropi, so tako precizno izdelani, da jih je težko ločiti od pravih, in so prav taki kot tisti, katere so agenti našli ali zaplenili. Iz tega sklepajo, da so bili s tistimi stroji izdelani; morda izhajajo iz kakšnih skritih zalog ali pa so izdelovani sodobno.

Tako prokletstvo Hitlerja še danes spravlja v škodo in neprilike tisoče ljudi v Evropi, ki v dobri veri sprejemajo ponarejen ameriški in britiški denar za pravega.

—NOVA DOBA

DELO DOBIJO MOŠKI

AIRCRAFT MACHINISTS MILLING MACHINES ENGINE LATHES RADIAL DRILL PRESSES TURRET LATHES MACHINE REPAIR MEN TOOL INSPECTORS HAND REAM AND TAP

Si morajo sami vzpostaviti delo in obratovati stroje. Visoka plača od ure Employment urad odprti vsaki dan 8.30 do 4. pop. ob sobotah 8. do 12.

THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL COMPANY
3781 E. 77 St., od Broadway

SHEET METAL LAYOUT, TEMPLATE MAKERS AND FABRICATORS

Morajo znati brati "blueprints" in merila. Morajo biti v stanju delati katerikoli šift. Dobra plača od ure. 19300 EUCLID AVE. **The Oliver Corp.**

DELO DOBIJO ZENSKE

OPERATORICE ŠIVALNIH STROJEV

za šivanje na ženskih oblekah iz bombaža in rayona. Izkušnja je potrebna. Dobra plača od ure z incentivo. **SCHREIBER-WALLACH CO.** 1239 WEST 9th ST.

PRODAJALKE

TAYLOR'S BODO INTERVIRALI ZA PRAZNIČNO SEZONO ZA POLNI ČAS IN DELNI ČAS (Vspored se lahko aranžira v vašo ugodnost) Dobra plača Zglasite se v **PERSONNEL OFFICE, 5. nadst.**

WM. TAYLOR SON & CO.

"Trgovina, ki promovira izmed svojega osebja"

DELO DOBIJO MOŠKI

MESAR
za polni ali delni čas; popolnoma izurjen ali vajenec. Dobra plača. Izvrstne delovne razmere. **LILLIAN'S SUPER MARKET** 784 E. 152 St. GL 1-2836

DIEMAHER
Job shop izkušnja; visoka plača od ure; samo prvovrstni delavec se naj priklasi. Zelo dobra prilika za pravega moškega. **WEST SIDE MACHINE TOOL & DIE INC.** 3148 W. 32 St.

SERVICE STATION
delavec; mora imeti izkušnjo. Dobra plača in dobre delovne razmere. Stalno za osebo, ki je resna. **CITIES SERVICE STATION** 11602 Union

SHEET METAL DELAVCI
Dobra plača od ure poleg overtime. Vse ugodnosti. **LAKE SHORE ELECTRIC MFG. CORP.** 2400 Woodland Ave., MA 1-7671

AVTO MEHANIČAR
za Dodge-Plymouth prodajalca; mora biti izurjen in zanesljiv. Polna plača in jamstvo. Zglasite ali pokličite **MR. OLLER STEUDEL MOTORS, INC.** The House of Dependability 8620 LORAIN

TEŽAK ZA IZDELOVALNIČNO KRST
Mora biti stalen delavec. 6 dni v tednu. Visoka plača od ure. **CLEVELAND VAULT CO.** 8616 Buckeye Rd.

MOŠKI

ZA DELO V OBLAČILNICI.
Izkušnja ni potrebna; bolniška podpora, odškodnina in zavarovalnina. Hospitalizacija in plačani prazniki ter počitnice. Dobra plača od ure.

THE JOSEPH & FEISS CO. 2159 WEST 53rd ST. med Clark in Lorain

JUNIOR DRAFTSMAN

Mlad moški, graduant visoke šole, mehanično nagljen z izkušnjo v mehanični risbi. Dobra prilika za pohabljenega veterana. 5-dnevni tednik. Dobra plača. Pokličite **MR. RUDLOFF.** med 17 in 4. pop. za dogovor. EN 1-2570

Avtni mehaniki

MORAJO BITI IZURJENI
Eden izmed največjih G.M. prodajalcev v mestu. Najboljše delovne razmere. Jamstvo in določena plača. Eno-tedenske počitnice s plačo po 6 mesecih, 2 tedna s plačo po enem letu. Samo taki, ki želijo stalno delo, se naj priglasijo. Vprašajte za **Mr. Baldwin** **QUA BUICK, INC.** 10250 SHAKER BLVD.

ASSEMBLY DELO

Lahko delo na stroju, za električni assembly; izkušnja je potrebna. Zahteva se priporočila. Plača od ure. **MEISTERGRAM CORP.** 5403 PROSPECT AVE.

MAŠINISTI

Plača od ure — podnevi in drugi šift
Morajo imeti izkušnjo za splošna dela

National Carbon

1257 West 74th St. severno od Detroit Ave.

VAJENCI

Moški, ki so mehanično sposobni ali imajo tehniško treningo, se sprejmejo na intervju. Imajo priliko postati izurjeni mašinsti.

Visoka plača od ure. Uposlevalni urad odprti vsaki dan. 8.30 do 4. pop. ob sobotah 8. do 12.

THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL COMPANY

3781 E. 77 St., od Broadway

SLIKE IZ DOMOVINE

predvaja

PODRUŽNICA ŠT. 39 SANSA

(CLEVELAND)

v nedeljo, 17. dec. 1950

OB 4. URI POPOLDNE

v AVDITORIJU SLOV. NAR. DOMA

na 6417 ST. CLAIR AVE.

Nastopi tudi

KVARTET PEVSKEGA ZBORA ZARJA:

Frank Elersich, Frank Kokal, Andy Turkman in Frank Fatur in KVARTET:

Louis Belle, Frank Plut, John Nosan in Primož Kogoj

SLIKE IZ DOMOVINE, LEPE SLOVENSKE PESMI,

NEPRISILJENA ZABAVA

Da bo vsak lahko navzoč, je malenkostna vstopnina samo 50c

DAJTE JI ELEKTRIČNO PEČ

TA BOŽIČ

Katero drugo darilo ji bo dalo toliko veselja in za tako dolgo? Električna peč pomeni BREZskrbeno kuho... boljše rezultate z manj truda... več prostega časa leta in leta! Pomeni novo lepoto in snažnost za kuhinjo... novo prostost rutinskega dela v kuhinji... važen prihranek dan za dan na času, delu, hrani in denarju. Napravite ji to največji božič še kdaj... z moderno električno pečjo!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES"

VSJ NAJNOVEJŠI KOMADI VSJ SLAVNI ZVEZDNICI
Pet dni na teden—od ponedeljka do petka
Zjutraj ob 10—WGAR in WICA Zvečer ob 10—WHK

Kupujte za božič previdno!

PRAKTIČNO DARILO PRI ANTON GRDINA in SINOVI

give something for the home

Da! — Naj bo ta božič čas praktičnih daril. Praktično darilo ostane in je vpoštevano! Kupite sedaj — plačajte 1951

ANTON GRDINA in SINOVI

15301 WATERLOO RD. KEnmore 1-1235

Preskrbite si naš krasni koledar — brezplačno

Mi dajemo Eagle znamke

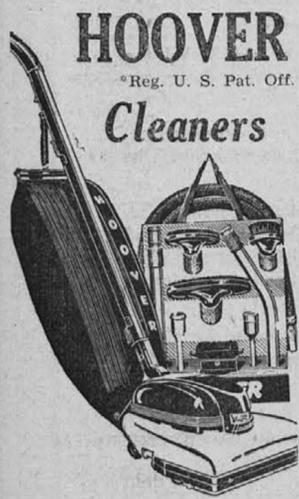
TRGOVINA ODPRTA VSAK VEČER DO 9

Kupite sedaj darila

za vaše drage
in prihranite si denar!
TELEVIZIJSKI APARATI
več kot 200
18 vrst najboljših izdelkov
po
\$59.00
in več

- LEDENICE
- FREEZERJI
- PRALNI STROJI
- LICALNIKI
- ELEKTRIČNI ČISTILCI
- POHIŠTVO ZA SPREJEMNICE
- POHIŠTVO ZA SPALNICE
- OPREMA ZA KUHINJE
- ŠIVALNI STROJI
- ROASTERJI
- SVETILKE
- IGRAČE
- VELIKA IZBERA

Ako ne morete priti, pokličite
Redwood 1-2303
in vas pridemo iskat z avtom.
Odrpito do 10. ure zvečer do božiča

HOOVER Cleaners
*Reg. U. S. Pat. Off.
The popular-priced Hoover Cleaner, Model 28, with exclusive "Positive Agitation" (it beats... as it sweeps... as it cleans*). Cleaner alone...
\$69.95
Cleaning tools—\$18.00

NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
22530 LAKE SHORE BLVD.
Poleg Shore Theatre
RE 1-2303

VOLITVE POD ROŽNIKOM

Osvobodilna fronta je osnovna ljudska množična organizacija v Sloveniji. Ustanovljena je bila v prvem letu okupacije v najtežjem času in v najtežjih okoliščinah. Med okupacijo je bila ta organizacija borbe in odpore proti okupatorju, danes pa je pobudnica socialistične graditve ter političnega in kulturnega dviga ljudskih množic. Članstvo Osvobodilne fronte stalno narašča. Vsako leto volijo člani nove odbore, v katere izberejo najboljše, najbolj vestne in najbolj predane iz svojih vrst.

Pod Rožnikom, na katerem je nekaj časa živel in ustvarjal Ivan Cankar, je eden najlepših predelov Ljubljane. Tam je naselje vil in majhnih hiš obdanih z vrtovi, kjer je poleti polno rož. Te hišice in vile niso last pridobitnikov. Z žulji in znojem so si jih zgradili mali ljudje—večinoma delavci bližnje tobačne tovarne, poštni in železniški uslužbenci. V eni izmed najstarejših vil na Večni poti, ki je bila last dežnikarja Vidmarja, je bila 27. aprila 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta Slovenije.

Od tam se je poziv za upor kakor plamen razširil po vseh krajih, mestih in naseljih, kjer so živeli slovenski ljudje. Tudi Rožnodolinci so zvesto pomagali. Zbirali so obleko, orožje in hrano za borbe v hribih, med katerimi so bili njihovi bratje in sestre, starši, sinovi in hčere. Za prvi maj so bile kljub ostrore budnosti okupatorskih straž poti posute s listki, zidovi popisani s parolami, na križiščih in na najvišji smreki na Rožniku, ki je bila podžagana, pa je vihrala trobojka s peterokrako—zastava nove svobodne Jugoslavije.

V Ljubljani pod Rožnikom, ki je danes zajet v politično enoto terena Večna pot, živi vdova Lucija Kikljeva, vrtnarska delavka. Nekoč je imela sina. Bil je aktivist in mati je bila ponosna nanj. Tisto jutro, ko je izpolnil dvajset let, so prišli fašisti ponj in ga v gozdu pod hribom ustrelili. Tri dni po si-

TELE-MART No. 2
Najbolj kompletna trgovina T. V. na zapadni strani. Brezplačno dano T. V. stol, vreden \$18.95 ali svetilko z vsakim aparatom od slej to božiča.
12507 LORAIN AVE., Winton 1-7408

KINSMAN SQUARE TELEVISION CENTER
3205 East 32nd Street
VULcan 3-5388
Prodajamo najboljše televizijske aparate in izvršujemo vsa popravila v vaše popolno zadovoljstvo.
JOE SKOFF ml.

Get the Best!

Gruen
The Precision Watch
FIRST for Value
Handsomely Curved Pre-lude. Gold-filled case. Expansion band. 17 jewels.
\$59.50
Layaway Now for Christmas
FRANK CERNE JEWELRY CO.
6412 ST. CLAIR AVE.
OPEN EVERY EVENING UNTIL 9 P. M.

no izpolnil 18 let, je volil prvič, nekam nivozen je prišel na volišče. Ko je prejel listek z imeni kandidatov, mu je zaklical mlajši brat, ki je bil na volišču kurir: "Glej, da ne boš prečrtal Nuše, ki dela v mladinski organizaciji!"

Marjan se je zasmel. Ze na očeh si mu bral, da sošolke Nuše ne bo prečrtal. V prvih urah je bil na volišču velik naval. Ljudje so čakali v dolgi vrsti. Odstotek oddanih glasovnic se je višal iz minute v minuto.

Proti deseti uri je megla pretrgala sonce. Skozi okno se je prikradel žarek in obvisel na okrašeni steni, da so zablestele zlate erke—golga vrsta imen tistih, ki so nekoč pod Rožnikom živeli in delali ter so umrli za

Gradnja tovarne aluminija v Strnišču

Tovarna aluminija v Strnišču pri Ptujju je največje tovarniško stavbišče v Jugoslaviji. Vse jugoslovanske velike tovarne težke industrije kakor Litoštroj v Ljubljani, "Rade Končar" v Zagrebu itd. izdelujejo stroje in naprave za to tovarno. Ena šestina strojev je že izdelanih in montiranih. Kljub velikim težavam, ki so danes že vse premagane, velika tovarna zadovoljivo in naglo raste: grade jo s skupnimi napor domači graditelji ter domače tovarne težke industrije, ki so uspešno zamenjale druge firme.

Zdaj dela na velikem stavbišču 30 monterskih ter nekaj manj zidarških in drugih gradbenih brigad med katerimi dosega posebne uspehe tesarska brigada Ivana Bezjaka in montarska brigada Stanka Boroška. Gradbinske brigade delajo

letos na 48 velikih objektih, izmed katerih je deset že popolnoma dograjenih. Med dograjenimi objekti je tudi poslopje

EUCLID POULTRY
549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svahe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

Priporočilo hišnim gospodarjem!
Kadar imate vaše žlebove, forneze ali druga kleparska dela za popraviti, se obrnite na nas. Nitaliramo tudi nove forneze na premog ali plin. Vse delo je jamčeno in cene so zmerne. Se priporočamo v naklonjenost.

LEO LADIHA
1336 E. 55 ST., UT 1-4076

ALL THE WINTER CLOTHES YOU WANT... AT A BIG SAVING!

Outfit your family and pay for a vacation with the savings! The modern new Domestic, with 27 important features, makes sewing easy and quick. You get tension and stitch length control—automatic bobbin filler—forward and reverse action... in fact no machine can offer more—even at double the cost! From \$84.95

Domestic SEWMACHINES

Big Trade-In Allowance on Your Old Sewing Machine
Easy Monthly Payments
Norwood Appliance & Furniture
6202 ST. CLAIR AVE.
JOHN SUSNIK

svobodo. Erke so blestele, kakor bi hotele reči: "Tudi mi smo z vami danes na vaš veseli dan. Veselimo se vašega dela, vaših uspehov..."

Tako je teren Večna pot volil in izvolil novi odbor, ki se bo čez nekaj dni sestal k prvi seji. Ob večerih bodo spet oživeli razni krožki, kjer bodo razpravljali o gospodarstvu, o poletnih vprašanjih. Pionirji in odrasli se bodo pomerili v šahu. Pripravili bodo nekaj kulturnih prireditvev. Na pomlad pa bodo spet veselo zapeli krampi in stavbišču instituta in zoološkega vrta. Toda to še ni vse. Se celo vrsto obveznosti je prevzel teren Večna pot, ki jih hoče častno izpolniti—do desete obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije.

EMPIRE COAL—8202 Broadway
OLGA POCOHONTAS
IMAMO VSAKOVRSNI PREMGO NAJBOLJŠE VRSTE
VES PREMGO DOBRO ODBRAN
VULcan 3-3416 Anna Fortuna, lastnica

Vi lahko odstranite kopalni vzpored...

Ko si nabavite avtomatični GAS grelec za vodo!

Kopelje se lahko veselite kadar želite... nič več vam ni treba čakati za ugodno priliko! Avtomatični PLINSKI grelec za vodo vam daje vedno dovolj tople vode... ne samo za kopanje, ampak tudi za britje, umivanje, avtomatično pranje perila—in sploh za vsako potrebo za vročo vodo.

3 krat hitrejše

Vročna voda brez čakanja! Plin, najhitrejše grelno kurivo, ki se ga dobi, segreje vodo tako hitro kot se jo porabi. Vedno je je dovolj!

3 krat cenejše

Prihranite si na stroških za kurivo na dva načina! Plin je hitrejši—rabite ga za manj časa. PLIN JE cenejši—fisto malo, ki ga porabite, vas stane manj.

Nabavite si GRELEC ZA VROČO VODO, ki je...

AVTOMATIČEN
Samo naravnajte termostat. Voda ostane tiste temperature, ki jo želite, vedno, brez nadaljne pozornosti.

PODKURJEN
Gorkota tam, kjer se jo največ rabi—prav pod tankom. Gorkota gre direktno v vodo. Nič se je ne potraži. Stroški kuriva so presentljivo nizki.

INSULIRAN
Gorkota ostane tam, kamor spada—v vodi. Zgubljena gorkota ostane na minimalu—in tako tudi stroški za kurivo!

AUTOMATIC UNDERFIRED INSULATED

Nabavite si avtomatični GAS vodni grelec!

The EAST OHIO GAS Company

TELEVISION: See Louise Winslow in "The Women's Window" Monday thru Friday, 3:30 P.M., WEWS, Channel 5.

FOR —
CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING
REPRESENTATIVES
are the
Chicago
Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Young Couple — (Newlyweds to be) urgently need 3-4 room unfurnished apartment. North or West or South West. Moderate rental. — LYons 3-3185 or RAnd 6-6125.

RESPONSIBLE Foreman - Wife - 3 Boys urgently need 4-5 room unfurnished apartment. 2 bedrooms. Any good location N or NW. Decontrolled. Will furnish roofing or gutter material. — BRunswick 8-3493.

RESPONSIBLE Plasterer — Wife and baby desperately need 4-5 room unfurnished apartment. Will decorate. Any good location N. W. Moderate rental to \$50.— PEnsacola 6-9803.

CAN YOU HELP! — Young responsible couple with adoption pending need a cheery 4 room unfurnished heated apartment. Moderate rental. — VIrginia 7-0392.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT GIRL — Assist with children. Good housekeeper. Personal laundry only. No cooking. Stay. \$25. — DElaware 7-5137.

GOOD COMPETENT WOMAN to care for young child. Nice hours 12 noon to 8. References. Good salary. — NOrmal 7-0235. 12 - 4.

IZPOPOLNITEV ŠOLSKE MREŽE

V Sloveniji je 1.151 osnovnih šol, 746 sedemletk, 43 nižjih gimnazij in 28 popolnih gimnazij.

S prihodnjim šolskim letom se bodo že uresničevali sklepi tretjega plenuma Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije in pričeli z izvajanjem osemletne šolske obveznosti s tem, da bodo večino popolnih sedemletk pretvorili v štirirazredne osnovne šole in štirirazredne nižje gimnazije. Pouk v štirih razredih osnovne šole ostane v glavnem neizpremenjen, novemu osemletnemu šolanju pa je prilagojen učni načrt za prvi in drugi razred gimnazij ter za peti in šesti razred osemletnih šol.

Ker je težnja, da zajamemo v redno osemletno šolanje v nižjih gimnazijah čim več mladine, bomo postopoma, ko bodo dozoreli pogoji, razširili mrežo nižjih gimnazij v vseh delih Jugoslavije. Letos jih bo že blizu 200. Osemletna izobrazba v osnovni šoli in nižji gimnaziji bo postopoma splošna in obvezna za vso mladinu.

V vsakem kraju, kjer je osnovna šola, ne moremo odpreti nižje gimnazije, zato bodo po-

samezne gimnazije obvezno sprejemale učence iz sosednjih osnovnih šol po dovršenem četrtem razredu. Da se omogoči obisk gimnazij tudi otrokom iz oddaljenih krajev, odkoder ne morejo vsak dan peš v šolo, bo treba poleg gimnazij pripraviti internate, kjer bodo učenci imeli stanovanje in hrano, ter dijaške kuhinje za prehrano oddaljenejših učencev, posebno v zimskih mesecih.

Posebno vprašanje so šole v goratih in redko naseljenih krajih. Nimamo še zaenkrat možnosti, da bi odprli toliko internatov, da bi sprejeli v nižje gimnazije vse učence, ki so dovršili četrty razred osnovne šole v domačem kraju. V takih krajih bodo učenci obiskovali na domači šoli še peti, šesti, sedmi in osmi razred, tako bomo imeli razen rednih štirirazrednih osnovnih šol tudi osemletne šole z vsemi osmimi razredi. Imeli bomo šole z enim, dvema, tremi ali več učitelji; imenujemo jih enooddelčne, dvoooddelčne, triooddelčne ali večooddelčne šole, ali kakor so se včasih imenovali enorazrednice, dvorazrednice ali večrazrednice.

Delo na takih nižje organiziranih šolah, kjer mora učitelj poučevati istočasno v eni učilnici dva, tri ali celo štiri razrede, je zelo naporno. Vendar so dobri učitelji pri majhnem številu otrok tudi v takih šolah dosegali lepe uspehe v oddelkih s samo enim razredom.

Širom Slovenije so še kraji, ki so oddaljeni od šole pet, šest ali še več kilometrov tako, da mora sedemleten otrok prehoditi na poti v šolo in nazaj dnevno nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

more do šole; zato bomo morali v takih krajih odpreti še nekatere enooddelčne ali dvoooddelčne šole, da bo lahko vsak otrok brez večjega napora obiskoval vsak dan in ob vsakem vremenu osnovno šolo.

Kjer so goste enooddelčne ali dvoooddelčne šole, bodo učenci obiskovali na domači šoli dva, tri ali štiri razrede, višje razrede pa na bližnji višje organizirani šoli, ali po dovršenem četrtem razredu bližnjo nižjo gimnazijo, ki naj bi bila v takem kraju, da bi jo lahko obiskovali učenci iz čim več bližnjih osnovnih šol.

Za nižje organizirane šole so v delu novi predmetniki in novi učni načrt. Pouk bo urejen tako, da bo učitelj, ki bo redno poučeval dopoldne in popoldne, imel ob četrtkih prosto za oddih in lasten študij ter za pripravo na pouk. Ob nedeljah je učitelj na vasi običajno že tako zaposlen pri delu v množičnih organizacijah in pri kulturnih prireditvah.

Tudi mrežo višjih, popolnih gimnazij bo treba postopoma razširiti, da bo vsaj v vsakem večjem kraju po ena popolna gimnazija. S tem bomo omogočili študij v višjih gimnazijah delavski in kmečki mladini. Tako bomo kulturno dvignili prebivalstvo na vasi in v okolici okrajnih središč ter obenem razbremenili srednje šole v večjih mestih. Nepravilno je, da imamo sedaj nad polovico dijakov in nad polovico profesorjev vseh višjih srednjih šol vse Slovenije v Ljubljani. Tudi celske in mariborske gimnazije so prenapolnene. Višje gimnazije bo treba postaviti tam, kjer bodo lahko zajele čim več učencev iz okoliških nižjih gimnazij in v take kraje, ki imajo močno perspektivo razvoja. Le tako se bomo približevali naši težnji izenačiti izobrazbo vaške in mestne mladine.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

STARA PUBLIKACIJA

V prodajnih knjig, revij in časopisov širom Zedinjenih držav se je dne 17. novembra pojavil tudi "The Old Farmer's Almanac" za leto 1951. Ta 112 strani obsegajoča brošura nas najbolj spominja na nekdanjo Blaznikovo "Pratiko," dasi je obširnejša in prikrojena za ameriške ramere. Vsebuje koledarske in mnogoštevilne druge koristne ali zanimive podatke, napovedi vremena, precej razvedrilnega čtiva itd. Izdaja jo Yankee, Inc., Dublin, New Hampshire.

Posebna zanimivost te publikacije je, da nepretrgano izhaja že 159. leto, da rabi prvotne vrste platnice in da se še vedno prodaja po 25 centov komad. Vsebinska je seveda prikrojena sodobnim razmeram, toda mestoma v starem okviru. Pred poldrugim stoletjem je bil "Almanac" mnogim zgodnjim ameriškim družinam edino čtivo, ki jim je bilo na razpolago. Dandanes je naša dežela preplavljena z obilico knjig, revij in časopisov, vendar se pionirja "Almanaca" prodaja še okrog 400.000 izvodov letno. Zdi se, da ta stara publikacija nudi nekaj zanimivega vsakemu čitatelju.

—NOVA DOBA

Fino vino, pivo in žganje. Vsaki petek FISH FRY in FROG LEGS
Se priporočamo za obisk.
L. J. STRUKEL
6220 St. Clair Ave.—EN 1-9138

Zavarovalnina
proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami
ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH
AGENTURA
KE 1-1934
15813 WATERLOO RD.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl naš ljubljeni soprog, dragi oče in stari oče

1887 Anton Skok 1950

Zatisnil je svoje mile oči dne 1. novembra 1950.

Pogreb se je vršil dne 4. novembra iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam po opravljenih cerkvenih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen 31. maja 1887 leta v vasi Dane pri Divači na Primorskem. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem za številne krasne vence cvetja, ki ste ga položili k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni in spoštovanja do njega nam je bil v veliko tolažbo. Zahvalo naj sprejmejo: Mr. in Mrs. Andy Cajhen, družina Joseph Gombac, Mr. in Mrs. Anton Race, Mr. in Mrs. Frank Race st., E. 158 St., Mr. in Mrs. Andy Mele, Mary in Matt Uille, Mrs. Anna Kutcher, Mr. in Mrs. Anton Rozar, Mr. in Mrs. John Race in sin, Mr. in Mrs. Emil Marash v Conneaut, O., Mr. in Mrs. Joseph Metlika v Willoughby, O., Mr. in Mrs. Anton Leskovec, Mr. in Mrs. John Leskovec in družina, Mr. in Mrs. Frank Cerkenik in sin, Frank in Pauline Ross, Joe in Donnie Fifolt, Mr. in Mrs. Joseph Misley in otroci, Mr. in Mrs. John Mihelič, družina Zlatoper, Frank in Frances Jakše, Mr. in Mrs. Rudolph Krusick, Mr. in Mrs. Al Krusick, Mr. in Mrs. Paul Luster, Mr. in Mrs. Harold Kaye, Mr. in Mrs. Mrs. C. Obed in družina, Mr. in Mrs. Anton Vehar, Mr. in Mrs. Jack Vehar in družina, Mr. in Mrs. Victor Vehar in družina, Mr. in Mrs. Ch. Samsa in družina, Mr. in Mrs. John Vehar in družina, Miss Albina Vehar, Mr. in Mrs. Joseph Prijatelj v Maple Heights, O., Mr. in Mrs. Andrew Spik, Pauline Progar, Mr. in Mrs. Frank Cerkenik, E. 45 St., Mrs. Rose Solomont in družina, Mr. Jack Obed, Al, Andy in Fred Thomas, sosedje in prijatelji iz E. 239 St., Addressograph-Multigraph Shipping Room, Quarter Century Club, Employees of Addressograph-Multigraph Corp., Local 1228 International Association of Machinists, društvo Naprej št. 5 SNPJ, Lyon Tailoring (Coat Shop), Members of Tapco Legal Dept., Thompson Old Guard Association, Friends at Tapco.

Dalje hvala vsem, ki so darovali v dobrodelne namene, in sicer: Mr. in Mrs. Frank Race st., E. 158 St., Mr. in Mrs. Andy Cajhen, Mr. in Mrs. Frank Mahorčič, Mr. in Mrs. Frank Krečič, Mr. in Mrs. Frank Race ml., E. 197 St.

Srčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo darovale za mir duši pokojnika, in sicer: Mr. in Mrs. Frank Bencina, Mr. in Mrs. Mike Babuher, Mr. in Mrs. Al Koren, Mr. in Mrs. Louis Kovačič, Mr. in Mrs. John Velič in družini, Mr. in Mrs. Geo. Pančur, Mr. in Mrs. Martin Frank, Mr. in Mrs. John Sustaršič, Mr. in Mrs. Frank Strogin in družini, Mr. in Mrs. J. L. Benosky, Mr. in Mrs. Al Haynes, Mr. in Mrs. Frank Struna, Mr. in Mrs. Ted Leisak, Mrs. Frances Misley, Mr. in Mrs. Kodric, Mr. in Mrs. Al. Krusick, Mrs. Jean Beljan, Mrs. Ann York, Mr. in Mrs. John Bencin, Mr. in Mrs. Anton Race, Mrs. Caroline Kucher in družini, Mr. John Miklaučič, Mrs. Anna Podboršek, Mr. in Mrs. Ludwig Race, Vera Slosar, Frances in Jean Presern, Mr. in Mrs. Anton Tekalec, Mr. in Mrs. John Tek, Mr. in Mrs. John Uranker, Mr. in Mrs. Victor Uranker, Mr. in Mrs. Jacob Porenta, Mr. in Mrs. M. Zernic, Mrs. Rose Gruden, Mr. in Mrs. M. Valentič, Mrs. Chandek in družini, Mr. Anton Potokar st., Addressograph-Multigraph Shipping Room, Friends of Lyon Tailoring.

Našo zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v posluho za spremstvo pri pogrebu. Zahvala naj bo izrečena sledečim: Mr. Andy Cajhen, Mr. Matt Uille, Mr. Jos. Zafred, E. Messmar, Mr. Cy Obed, Mr. Rudy Krusick, Mr. Jos. Fifolt, Mr. Louis Race, Mr. Vince Race, Albina Vehar, Mr. Emil Zadnik in Mr. Victor Vehar.

Hvala lepa pogrebcem, ki so nosili krsto, in sicer: Mr. John Krebel, Mr. Frank Rasinger, Mr. Anton Vehar, Mr. Frank Palčič, Mr. Frank Pohar, Mr. Ludvik Sile.

Najlepšo zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki ste se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter vsi oni, ki ste ga sprejmi na njegovi zadnji poti na mirovdor.

Hvala čst. g. Mons. Vitus Hribarju za opravljene cerkvene obrede in čst. g. Cimpermanu za tolažilne obiske. Zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko posluho. Hvala tudi Mr. John Krebel za poslovljen govor, ki ga je imel v imenu društva Naprej št. 5 SNPJ.

Prav posebno zahvalo naj sprejmejo sosedje za vso pomoč in tolažbo v bolni in ob smrti. Hvala tudi Mrs. Valentič in Mrs. Tegel, ki so se trudile pri nabiranju za cvetlice na E. 239 St.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katerega, ki je na ta ali oni način pomagal ali prispeval, prosimo oproščenja in naj isto sprejme našo globoko zahvalo.

Končana je Tvoja zemeljska pot, ljubljeni. Odšel si tja, kjer ni solz in ne trpljenja, tja, kjer vlada večni mir. Naša srca pa so žalostna, vsaj smo Te vsi ljubili. Tolajži nas zavest, da se enkrat snidemo na kraju večnega veselja in blaženstva.

Spavaj mirno—snivaj sladko!

ZALUJOČI OSTALI:

- ANTONIA, soproga
- ANTHONY, sin
- ANTOINETTE, ROSE, hčeri
- JUSTINE, sinaha
- trije vnuki
- v stari domovini zapuščča dve sestri,
- FRANCKO in JOSEFINO ter več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, dne 14. decembra 1950.

BOŽIČ PRIHAJA

OMOGOCI TE VAŠIM SLAVITEV BOŽICA S POŠILJATVO NAŠIH
EXPRESS PAKETOV

Nad 16.000 Ekspres Paketov in vreč moke IZROCENIH prejemnikom v Jugoslaviji
EKSPRES MOKA! PAKETI! EKSPRES STREPTOMYCIN!
NAJBOLJŠE AMERIŠKO IN KANADSKO BLAGO
Iz našega glavnega skladišča v svobodni zoni Trsa, paketi dospejo prejematelju
v JUGOSLAVIJO najkasneje V TEKU OD 15 DNI

BELA KANADSKA MOKA Najboljše vrste "E" Grade Manitoba Spring Wheat \$11.00			
Pakirana v dvostručni vreči. Flour. 100 funtov			
Paket št. 1 \$15.00	Paket št. 2 \$15.00	Paket št. 3 \$15.00	Paket št. 4 \$15.00
10 lbs. riža	10 lbs. riža	10 lbs. bele moke	10 lbs. svinjske masti
10 lbs. svinjske masti	10 lbs. spagheti	5 lbs. sirove kave	20 lbs. sladkorja
10 lbs. sirove kave	5 lbs. sladkorja	5 lbs. sladkorja	5 lbs. sirove kave
10 lbs. spagheti	5 lbs. sirove kave	5 lbs. svinjske masti	
	5 lbs. svinjske masti	5 lbs. mila za pranje	
	5 lbs. mila za pranje		
Paket št. 17 \$15.00	Paket št. 21 \$12.00	Posebni	
20 lbs. sladkorja	20 lbs. sladkorja	Paket št. 25 \$18.00	
15 lbs. riža	20 lbs. riža	1 liter oljčnega olja	
5 lbs. sirove kave		2 lbs. riža	
		3 lbs. kave	
Paket št. 18 \$10.50	Paket št. 22 \$16.00	5 lbs. sladkorja	
40 lbs. sladkorja	35 lbs. mila za pranje	5 lbs. moke	
	5 komadov mila za umivanje	2 lbs. masti	
Paket št. 19 \$21.00	Paket št. 23 \$9.00	2 lbs. spagheti	
100 lbs. sladkorja	4 litre oljčnega olja	9 lbs. marmelade	
Paket št. 20 \$21.50	Paket št. 23-A \$16.00	1/2 lb. mlečne čokolade	
100 lbs. riža	9 litrov oljčnega olja	1/2 lb. cocoa	
		1/2 lb. čaja	
		1/2 lb. črnega popra	

! NOVO !
PRVOVRSTNA ČRNA ALI BRAUN BOX KOŽA S KOMPLETNIM PRIBOROM
Za 2 PARA moških čevljev \$13.00 | Za 2 PARA ženskih \$12.00
Za 2 PARA moških delovnih čevljev \$13.00 | Za 2 PARA otroških čevljev \$11.00
MATERIAL ZA POPRAVO 4 PAROV \$4.50

STREPTOMYCIN PRILOŽITE RECEPT JUGOSLOV. ZDRAVNIKA
GARANTIRANA DOSTAVA BOLNIKU V JUGOSLAVIJI
NAJKASNEJE 10 DNEH PO NAROČILU.
"Merck"
(Dihydrostreptomycin) 10 gramov \$8.50, 20 gramov \$16.00, 50 gramov \$37.00, 100 gramov \$73.00

Pošiljamo tudi vsa druga zdravila.
Ako se plača v kanadskem denarju, je treba dodati 8% več kot so gornje cene.
Popolni ali delni gubitek paketa se nadomesti z novim ali pa s povrnitvijo denarja.
Pošljite PISMA, NAROČILA, ČEKE, MONEY ORDERS na:

EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE
55 WEST 42nd STREET — Telefon BRyant 9-0252—9-0253, NEW YORK 18, N.Y., U.S.A.